

Хроніка культурного та мистецького життя Хмельниччини у березні 2019 року

Музейна справа

Протягом трьох весняних місяців 2019 року Хмельницький обласний художній музей здійснює освітньо-виставковий проект «Арт-перетин. Єгоров. Ройтбурд. Гусєв. Відкрита майстерня», що реалізується за підтримки програми Culture Bridge та фінансується Європейським Союзом.

Проект має на меті розвиток громади та мистецького середовища Хмельниччини шляхом налагодження та здійснення міжрегіональної громадської та творчої співпраці. Впродовж реалізації проекту здійснюється комплекс просвітньо-експозиційних заходів у співпраці із фахівцями інших регіонів країни. До участі з боку професійної спільноти долучилися художники та мистецтвознавці: до виставкової програми (21.03 – 27.04 – виставка художників різних арт-генерацій: Юрія Єгорова (1926-2008), одного з засновників сучасної одеської школи живопису, Олександра Ройтбурда (1961 р.н.), представника українського трансавангарду та директора Одеського художнього музею, та Ігоря Гусєва (1970 р.н.), представника медіального живопису, що входить до топ-25 найбільш успішних художників України) та до освітньої програми (протягом березня-квітня – лекції, дискусії та майстер-класи в виставковому просторі для відібраних попередньо митців Хмельницького та Хмельницької області).

З 18 лютого по 7 березня музей проводив відкритий конкурс на участь в триденній відкритій майстерні в межах цього проекту. Власне творчий перетин відбувся з 21 по 23 березня в просторі Хмельницького художнього музею: понад 30 митців, музейників, викладачів мистецьких шкіл, творчих особистостей з віддалених містечок та сіл Хмельниччини отримали можливість ознайомитись з мистецьким доробком представників трьох поколінь одеського живопису під час виставки, перейняти успішний досвід щодо побудови творчої кар'єри від міжнародно визнаних художників (Олександр Ройтбурд, Ігор Гусєв) та отримати теоретичні знання від знаних мистецтвознавців та кураторів України (серед яких – Наталя Філоненко, Михайло Рашковецький, Любов Заєва). Подібна інновативна для Хмельниччини діяльність із захопленням була сприйнята учасниками. Більше того, вона отримає продовження: за результатами відбору ідей творчих проектів, що будуть подаватися учасниками відкритої майстерні до 30 квітня, буде надана можливість його експонування в ХОХМ протягом 2019 або 2020 років (персональний або груповий).

В планах проекту на квітень, крім продовження експонування масштабної виставки, – щільна екскурсійна, лекційно-дискусійна програма в ХОХМ від знаних українських мистецтвознавців, серед яких Олександр Сушинський, Зоя Звіняцківська, Діана Ключко, Олена Зарецька, Алла Ботанова.

«Його пісня поміж нас» – під такою назвою у Хмельницькому обласному літературному музеї відбувся літературно-музичний вечір пам'яті, присвячений 70-річчю з дня народження Володимира Івасюка.

Володимир Івасюк – український поет, художник, композитор, один із засновників жанру естрадної музики, Герой України (звання присвоєно посмертно у 2009 році). Доля відміряла дивовижному українцю лише 30 років життя. Але за цей короткий час Івасюк створив 107 пісень. Також він є автором 53 інструментальних творів і музичного супроводу до кількох спектаклів. Безпосередньо перед смертю він писав музику до опери про запорозьке козацтво. Професійний медик Івасюк добре грав на скрипці, фортепіано, віолончелі, гітарі, чудово виконував власні пісні. Також відомий Івасюк як талановитий живописець з цікавою манерою малювання. Це була людина, яка віддано любила свою країну і її культуру. Івасюк не хотів писати музику до текстів російською мовою, називаючи себе саме українським композитором. Він мріяв, крім естрадних пісень, писати і класичні твори, але часу на це просто не вистачило. 18 травня 1979 року тіло композитора знайшли в лісі біля Брюховичів (передмістя Львова) з поясом від плаща на шиї. Тіло композитора було покрито синцями, обличчя понівечене, пальці поламані, були відсутні очі. Незважаючи на всі обставини, слідство відразу ж основною версією визначило самогубство. Аргументи батька про те, що версія про самогубство не узгоджується з цілою низкою обставин, залишилися без уваги.

Закритою кримінальною справою, порушеною за фактом «самогубства через повішення», розслідування не завершилося. Потім справа ще кілька разів порушувалася і закривалася на підтвердженні суїциду, в залежності від політичної ситуації в країні. У 2014 році розслідування в черговий раз відновлено. Слідство прийшло до висновку про те, що мало місце вбивство радянськими спецслужбами.

На вечір пам'яті Володимира Івасюка до музею завітали студенти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, учні Спеціалізованого обласного ліцею-інтернату поглибленої підготовки учнів у галузі науки, письменники, громадськість міста.

Спогадами про зустрічі з Володимиром Івасюком, спілкування з ним поділився поет-пісняр Мирослав Воньо. Журналіст Микола Чернега розповів про свою зустріч із талановитим композитором. Так сталося, що Володимир Івасюк був у місті Хмельницькому за день до свого зникнення і смерті. Тож Микола Чернега був, очевидно, останнім журналістом, який брав інтерв'ю у Івасюка. Письменник Петро Маліш, який у час смерті Володимира Івасюка навчався у Львові, у своєму виступі говорив про те, як влада всіма способами намагалася не пускати людей на поховання композитора, які покарання дістали студенти, котрі пропустили заняття у день похорону.

На вечір-пам'яті Володимира Івасюка до музею також завітали учні та викладачі Хмельницької дитячої школи мистецтв «Райдуга». У їхньому чудовому виконанні звучали пісні Володимира Івасюка – «Балада про мальви», «Я піду в далекі гори», «У долі своя весна». Також молоді

музиканти подарували присутнім музичні номери на фортепіано та скрипці – тих інструментах, на яких чудово грав композитор.

До дня народження Тараса Шевченка в Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» презентовано виставку «Тарас Шевченко — академік гравюри», родзинкою якої є незвичайна поштова листівка з портретом Кобзаря. Листівку випущено Кам'янець-Подільською художньо-промисловою школою — навчальним закладом, що діяв з 1905 до 1933 року під керівництвом Володимира Гагенмейстера. Зображений на ній у техніці деревориту портрет українського генія є невідомим за іншими виданнями та досі не входить до збірників іконографії видатного українського поета і художника.

З Поділлям Тараса Шевченка пов'язує участь в якості художника та етнографа у Першій археографічній експедиції. Містечко Меджибіж він відвідав у жовтні 1846 року. Відомий дослідник життя і творчості Шевченка Петро Жур описав маршрут експедиції в повісті-дослідженні «Дума про огонь». В ній автор згадав містечко і замок: «Незабутнє враження на подорожуючого (тобто Шевченка) справило містечко Меджибіж з його величнім замком, що височів на мисі між річками Бугом і Бужком. Масивні контрфорси високих стін, шість гігантських башт, злившись в один колосальний об'єм, надавали замку могутній і грізний вигляд. Із заходу до нього віялом сходилися вулиці з великою торговою площею. Тут стояла старовинна Успенська церква, в якій написано відомий в історіографії України Меджибізький літопис». У пам'ять про цю подорож 20 років тому на Лицарській вежі Меджибізької фортеці встановлено бронзовий барельєф Кобзаря.

Меджибізька шевченкіана цього року має ще один ювілей. 180 років тому у дворянському училищі, яке знаходилося у стінах фортеці, розпочав навчання Леонард Совінський — син шляхтича і української селянки, в майбутньому видатний літературознавець, перший перекладач на польську мову, дослідник і популяризатор творчості Тараса Шевченка.

Бібліотечна справа

На базі Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, з метою підвищення кваліфікації, проведено тренінг «**Медіаграмотність**» для бібліотечних працівників Ярмолинецького району та Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки.

Учасники тренінгу визначили основні пріоритети участі у тренінгу за допомогою вправи «Дошка очікувань». Впродовж активної роботи в групах освоїли основи та принципи медіаграмотності, дізналися про новий метод роботи з інформацією «Фактчек» – перевірка реплік політиків та громадських

діячів на точність і правдивість та як фільтрувати та аналізувати інформацію, визначати її джерело, перевіряти на достовірність.

Під час виконання практичних завдань бібліотекарі навчилися доводити істинність події з допомогою фактів, звертати увагу на дрібниці, переглядаючи графічні зображення як джерело інформації; засвоїли значення термінів «маніпуляція», «фейк» та їх характерні особливості, а також перевіряли свої вміння чітко виконувати інструкції.

У спеціалізованих бібліотеках для дітей Хмельниччини проведено День читання книги Івана Франка “Лис Микита”. Ідея вдалась завдяки проекту “Конструкторське Бюро Бібліотекарів”, партнерами якого є обласні бібліотеки для дітей Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Книгу читали і дорослі, і діти, не лише бібліотекарі, а відомі люди краю, представники різних професій. До читання доєдналися керівник творчого об’єднання “Бісеринка” О.Корчевна з Летичівської ОТГ та начальник відділу культури, національностей та релігій Летичівської селищної ради О.Морозова, спеціаліст сектору освіти, молоді та спорту, культури та туризму Гвардійської ОТГ О.Атаманчук. Фахівців серйозних і відповідальних професій також читали дітям – завідувач навчально-консультативного пункту м. Кам’янець-Подільського навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Хмельницької області В. Нікітін та інженер з підготовки кадрів регіонально навчально-методичного центру ДП “Подільський ЕТЦ” О. Слюсарчук.

В обласній бібліотеці для дітей імені Т.Г.Шевченка книгу читав актор волонтерського дитячого театру “Летючий корабель” Станіслав Богонос. Читачі не лише з захопленням слухали юнака, а й взяли участь у танцювальному майстер – класі від самого Лиса Микити, який провела керівник та режисер цього ж театру Світлана Тукало. Голосні читання супроводжувалися конкурсними програмами, казковими заплутанками, віртуальними клоуз-тестами, інтерактивними вправами, інсценівками уривків казки за допомогою пальчикового та лялькового театрів. Не обійшлося і без мультиплікації. Дорослі вкотре продемонстрували дітям, що читання допомагає людині стати розумною та успішною.

Впродовж трьох днів з **26 по 28 березня** в обласній бібліотеці для юнацтва працювала школа волонтерів, організована спільно з Хмельницьким молодіжним центром (директор В.Гребенюк). З молоддю ділилися досвідом ветерани волонтерства на теми- Що таке волонтерство? З чого почати діяльність волонтера? Де шукати фінансування на проекти? А також про можливості реалізації себе, як волонтера. Учасники за ці дні дізналися, наскільки багатогранною та цікавою може бути волонтерська діяльність.

Спікерами, що вели заняття, стали такі відомі особистості, як Максим Возненко (засновник благодійного фонду «Добриня»), Олена Береза (голова громадської організації «ЖАР») та Владислав Гребенюк (засновник громадської організації «Молодь за краще майбутнє»).

Школа волонтерів – це не тільки корисна інформація, а ще – знайомство з однодумцями. Адже, будь яку справу краще починати з такими ж зацікавленими людьми. Волонтером може стати кожен бажаючий.

З нагоди Всесвітнього дня поезії в рамках пункту європейської інформації (ПЕІ) що діє при Кам'янець-Подільській центральній бібліотеці вшанували її величність – Поезію. Маргарита Шевернога, поетеса, авторка шістьох поетичних збірок, двох книжок перекладів з російської, новел і оповідань, літературних рецензій. Упорядниця і редакторка колективних збірок і альманахів порадувала своєю поезією молодь, студентів Кам'янець-Подільського коледжу культури і мистецтв режисерського відділу.

Переглянувши відео «Усе моє життя – цікава п'єса» про поетесу, зрозуміли, що поезія-найголовніше у її житті. Поряд з її поезією прозвучала мелодія скрипки у виконанні Віктора Шухтуєва, учня РДШМ, якому акомпанувала за фортепіано Марія Дубік, пісні прозвучали від Аріни Пономарьової, Анастасії Білик, учениць РДШМ. На згадку про теплу зустріч Маргарита Володимирівна подарувала бібліотеці свої книги.

Представлена література на книжковій виставці «Любителям поезії.» ознайомила відвідувачів книгозбірні з ліричними сонетами В. Шекспіра та Ф. Петрарки, віршами М.Цветаєвої, А. Ахматової, В.Симоненка, В.Стуса, Б.Олійника, П.Тичини, Л.Костенко, які вражають своєю романтичною схвильованістю та щедрістю почуттів, тонкою, проникливою лірикою; а також збірками подільських поетів.

Skure-зустріч об'єднала юних любителів читання – читачів Хмельницької обласної бібліотеки для дітей імені Т.Г.Шевченка та читачів бібліотеки містечка Боядла. Відбулося жваве спілкування юних українців з польськими однолітками. Читачів цих країн-сусідів цікавило все: “Як вам живеться в вашій країні?”, “Чим любите займатися у вільний час?”, “Ваші улюблені шкільні предмети?”, “Які традиційні страви готуєте?” і т.д. Неабиякий інтерес виявили діти і до літературних вподобань. Вони ділилися враженнями від улюблених книг, радили один одному новинки, а ще презентували власну творчість: танцювали та виконували пісні.

Справжній сюрприз приготували третокласники своїм одноліткам. Вони заспівали дитячу пісеньку “Mucha w mucholocie” (“Муха в мушиному польоті”) польською мовою, яку із задоволенням підхопили по той бік екрану поляки.

В дні святкування 205-ї річниці з дня народження Т.Г.Шевченка в обласній категорії читачів розкривали всю багатогранність особистості і творчості Великого Кобзаря.

10 березня фахівці відділу періодики бібліотеки для юнацтва провели літературно-мистецьку годину «Тарас Шевченко – український Рембрандт» для військовослужбовців Хмельницького батальйону Національної Гвардії України.

Завідуюча відділом Ірина Міщенко представила військовим Шевченка – художника, чия спадщина дуже велика: нині відомо понад 1000 портретів, пейзажів, історичних та жанрових композицій, виконаних ним у різних техніках. Присутні переглянули відеофільми: «Тарас Шевченко в творах і картинах», «Тарас Шевченко – художник», в яких звучать його творчі одкровення, адресовані сучасним та прийдешнім поколінням.

До уваги особового складу була запропонована книжкова виставка «Шевченкіана на сторінках періодичних видань», на якій представлене все розмаїття шевченківської теми в сучасній літературі. У цих спогадах по крихтах відтворюється живий і неповторний образ Тараса Григоровича, його чуйна і зворушлива душа, його світогляд. А закінчилася зустріч біля пам'ятника Кобзарю, де нацгвардійці читали улюблені вірші Т.Шевченка.

У бібліотеці для юнацтва проводились різноманітні заходи, які для різних категорій читачів розкривали всю багатогранність особистості і творчості Великого Кобзаря. 10 березня фахівці відділу періодики бібліотеки для юнацтва провели літературно-мистецьку годину «Тарас Шевченко – український Рембрандт» для військовослужбовців Хмельницького батальйону Національної Гвардії України.

Завідуюча відділом Ірина Міщенко представила військовим Шевченка – художника, чия спадщина дуже велика: нині відомо понад 1000 портретів, пейзажів, історичних та жанрових композицій, виконаних ним у різних техніках. Присутні переглянули відеофільми: «Тарас Шевченко в творах і картинах», «Тарас Шевченко – художник», в яких звучать його творчі одкровення, адресовані сучасним та прийдешнім поколінням.

До уваги особового складу була запропонована книжкова виставка «Шевченкіана на сторінках періодичних видань», на якій представлене все розмаїття шевченківської теми в сучасній літературі. У цих спогадах по крихтах відтворюється живий і неповторний образ Тараса Григоровича, його чуйна і зворушлива душа, його світогляд. А закінчилася зустріч біля пам'ятника Кобзарю, де нацгвардійці читали улюблені вірші Т.Шевченка.

7 березня в обласній бібліотеці для юнацтва традиційно проходив обласний конкурс читців поезії Т.Г.Шевченка серед учнів професійно – технічних навчальних закладів, організований з ініціативи Хмельницького державного центру естетичного виховання учнівської

молоді. В конкурсі взяли участь 23 учні з усіх професійних училищ, які продемонстрували свій декламаторський талант, вклавши в виконання безсмертних поезій Кобзаря свої почуття, свою любов до генія українського народу. Компетентне журі на чолі з заслуженим діячем мистецтв Іваном Рожком визначило переможців конкурсу. Гран – прі здобув учень Нетішинського професійного ліцею Андрій Іванюк, перше місце розділили Артем Єрьомін, учень Славутського професійного ліцею, Ольга Корнійчук - учениця Волочиського промислово-аграрного професійного ліцею та Давид Парфенюк – учень Хмельницького професійного ліцею. Переможці отримали дипломи організаторів конкурсу.

4 березня в музеї Миколи Островського відбулось відкриття виставки молодіжного соціального плакату «Шевченко forever». Увазі відвідувачів представлені роботи молоді Черкащини та Харківщини, які через сучасні образи трансформують Шевченкове слово. У плакатах розкривається нешаблонне мислення і глибоке розуміння поезії Кобзаря молоддю України. Одночасно з виставкою розпочала свою роботу творча майстерня з виготовлення колективного плакату, портретів письменників та малюнків.